

Raziskovalni tabor Rogla 2018

Letošnji tabor je bil že že osmi po vrsti in je potekal od 2. do 8. julija v organizaciji ZOTKS in Občine Zreče ter ob podpori Društva ljudske tehnike Zreče, podjetja Unitur d.o.o., Sklada za naravo Pohorje, Zavoda RS za varstvo narave, OE Celje, in Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor. Tabora se je udeležilo 13 mladih iz vse Slovenije. Raziskovalno delo je potekalo v štirih raziskovalnih skupinah, izvedeno pa je bilo tudi nekaj dodatnih aktivnosti. Žal nam vremenski pogoji niso omogočili izvedbe nočnega lova na metulje. Delo na raziskovalnem taboru je kot vedno doslej na filmsko kamero posnel neumorni Dušan Kotnik.

Slika 1: Udeleženci tabora (foto D. Kotnik)

Botanična skupina je ponovno preučevala rastline Rogle in okolice. Spoznavali so značilnosti pohorskega gozda, kjer prevladuje smreka, čeprav v preteklosti temu ni bilo tako. Seznanili so se s problemom zelene sence in značilnosti rastlin v podrasti. Posvetili so se tudi barjem in prilagoditvam rastlin na specifične razmere. Na ruderalnih rastiščih so se seznanili s posledicami človekovega posega v naravo in s tem z izginjanjem pionirskih vrst in pojavom invazivnih tujerodnih vrst. Nabrali so zelišča, iz katerih so skuhali čaje, uporabili pa so jih tudi pri izdelavi mazil, domačega mila, vazelina in šampona. Skupino je vodila Helena Lesar.

Slika 2: Botaniki na trenu (foto H. Lesar)

Geološka skupina se je uvodoma seznanila s pripravo na terensko delo iskanja ter odvzema vzorcev kamnin, mineralov in fosilov na terenu. Seznanila se je tudi z geološko literaturo, ki opisuje dosedanje raziskave na območju občine Zreče. Prav tako so si uvodoma ogledali zbrane primerke iz dosedanjih taborov, ki so razstavljeni v dveh vitrinah pri recepciji hotela Planja. Obiskali so nekaj že poznanih lokacij, kjer potekajo dela in je zato vedno možno odkriti nove primerke kamnin, mineralov in fosilov. Takšno lokacijo predstavlja aktiven kamnolom v Stranica, iz katerega je poznanih že veliko vrst fosilov iz obdobja zgornje krede, pridružuje pa se jim tudi nekaj vrst mineralov. Podrobno so pregledali tudi traso Jurgovo na kateri so potekali gradbeni posegi, pri katerih so bile ponekod razkrite kamnine, ter jih je mogoče najti na več mestih ob njenem robu. Terensko delo so izvedli tudi ob cestnem robu povezovalne ceste iz Rogle v Mislinjo, ter na bližnjih razkritih golicah kamnin. Zbrane primerke so nato v taboru očistili, nato določili vrste fosilov ter mineralov, ter izbrali primerke za zaključno razstavo. Navedeni primerki bodo vključeni v nastajajočo razstavo kamnin, mineralov in fosilov, katera bi naj dobila stalno mesto postavitve. Udeleženci so si nekatere primerke lahko odnesli domov in tako popestrili njihove zbirke, saj jih zbiranje tovrstnega naravnega bogastva zelo pritegne. Skupino je vodil Vilijem Podgoršek.

Slika 3: Čiščenje materiala (foto S. Štajnbaher)

V času tabora so v **ornitološki skupini** pod mentorstvom Milana Vogrina sodelovale štiri udeleženke. Udeleženke so se najprej seznanile o osnovami teorije, to je spoznavanju določevalnih ključev, optičnih in akustičnih pripomočkov. Pridobljeno znanje so dijakinje kasneje preverile v praksi na terenu. Ptice so opazovali na širšem območju Rogle, na nadmorski višini višji od tisoč metrov. Skupaj so zabeležili 31 vrst. Vse vrste so na obravnavanem območju tudi gnezdile. Vrste so razdelili po štirih habitatih, kjer so jih bili zabeležili. Največ vrst so videli v gozdu in na območju turističnega naselja Rogla. Ornitološka skupina sodeluje na taboru že od samega začetka, zato njeno delo na taboru predstavlja svojevrsten monitoring ptic na območju Rogle.

Slika 4: Opazovanje ptic na Lovrenških jezerih (foto M. Vogrin)

Arhitekturna skupina si je zadala nalogo izdelati katalog kapelic na območju kulturne krajine Resnik – Skomarje (EŠD 16893) in arhitekturni posnetek izbrane kapelice. Izbrana kapelica leži v zaščitenem območju arheološkega najdišča Skomarje - Arheološko najdišče Kladnik (10345), ki zajema dve rimskodobni gomili; v eni je bil leta 1856 odkrit nagrobnik CIL III 5290+11707 iz 2. stol., ki je vzidan v kapelici v neposredni bližini, ob gospodarskem poslopju Kladnikove domačije. Arhitekturni posnetki objektov služijo kot osnovna informacija o objektu. V digitalni dobi so novi objekti zasnovani z digitalnimi posnetki, ki nastanejo s pomočjo računalniških programov in so preprosti za dokumentiranje in arhiviranje. V sklopu arhitekturne delavnice so se seznanili s procesom izdelovanja posnetka kulturnega spomenika v namen arhiviranja. Osvojili so osnovno terminologijo na področju arhitekture in kulturne dediščine, se seznanili s posameznimi arhitekturnimi elementi kapelice in pričeli z meritvami le teh. V sklopu meritev so uporabljali klasične pripomočke, kot npr. tesarske metre in lesene zložljive tesarske metre, kakor tudi novejšje pripomočke, kot je digitalni laserski merilec razdalj. Pridobljene informacije so vestno zapisali in iz njih ustvarili skico tlorisa, prereza, fasade in posameznih detajlov. Seznanili so se tudi s skiciranjem, osnovami perspektivne risbe in akvarelne tehnike. Skiciranje ima v arhitekturi še vedno velik pomen, saj je osnovna oblika likovnega izražanja posameznika. S skiciranjem objekta so vzpodbudili kreativnost in se pri tem tudi zelo zabavali in sprostili. Meritev objekta na terenu je služila kasnejši obdelavi pridobljenih informacij z računalniškim programom AutoCAD, čigar osnovne ukaze in funkcije so v sklopu delavnice tudi osvojili. Z izdelovanjem posnetka so tako pripomogli k ohranjanju še ne dokumentiranega kulturnega spomenika. Katalog kapelic služi pregledu sakralne stavbne dediščine na območju saj posamezne kapelice niso dokumentirane v registru kulturne dediščine.

Slika 5: Posvet pred začetkom meritev (foto S. Štajnbaher)

Na taboru je pod vodstvom Zavoda za varstvo narave potekala tudi naravovarstvena delavnica, kjer so se udeleženci odpravili po Škratovi učni poti in spoznavali s problematiko varstva narave na Rogli. Že na začetku poti so se srečali z dokaj nenaravno urejenim izvirom reke Dravinje.

Slika 6: Pohod po Škratovi učni poti (foto S. Štajnbaher)

V okviru letošnjega raziskovalnega tabora so obiskali turistično kmetijo Urška, kjer so udeleženci spoznali delo na ekološki kmetiji in videli pripravo zeliščnega masla, ki so ga seveda tudi poskusili.

Foto 7: Na ekološki kmetiji (foto S. Štajnbaher)

Ob koncu tabora so udeleženci posameznih raziskovalnih skupin predstavili rezultate enotedenskega dela.

Srečko Štajnbaher, vodja tabora

Poletni tabor organiziramo

ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

OBČINA ZREČE

ob podpori

SKLAD ZA NARAVO
POHORJE

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

Društvo ljudske
tehnike Zreče

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Unitur®
HOTELS & RESORTS

TelekomSlovenije

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO